КЛЮЧЫ ДА ПРАКТЫКАВАННЯЎ

Практыкаванне 4

Цана слова

Правілы маўлення складаліся ў народзе стагоддзямі. Яны былі сціслыя памерам, мелі форму прыказкі, прымаўкі, загадкі, фразеалагізма. У іх адбіўся калектыўны вопыт нашых продкаў.

Народ уважліва выпрацоўваў правілы карыстання словам. Шмат якія прыказкі і прымаўкі вучаць паводзінам у гутарцы. Народная мудрасць падказвае, як слухаць суразумоўніка і рэагаваць на яго словы, чаму трэба быць стрыманым у час размовы, як трэба ўлічваць абставіны маўлення. Перш чым нешта сказаць, трэба падумаць, узважыць кожнае слова.

Каб належным чынам весці гутарку, трэба ўмець слухаць таго, з кім гаворыш. Гутарка з людзьмі – крыніца звестак, ведаў, уменняў (паводле А. Каўруса).

Практыкаванне 8

Правільнымі з’яўляюцца сцвярджэнні 1, 3, 6, 9.

Практыкаванне 45

1. Стадыён. 2. Чэмпіён. 3. Чэмпіянат. 4. Спартакіяда. 5. Стаер. 6. Дыета. 7. Біятлон. 8. Перыяд. 9. Алімпіяда. 10. Юніёр.

Практыкаванне 51

Табе, канечне, даводзілася чуць, што радзіма хакея – Канада. Сапраўды, першы афіцыйны хакейны матч адбыўся ў 1879 г. у «Краіне кляновага ліста» (кляновы ліст выяўлены на канадскім дзяржаўным сцягу). Але ж і ў таго першапачатковага хакея былі вытокі.

Гульні, якія нагадвалі хакей, існавалі са старажытных часоў. Такую гульню ведалі ў Кітаі яшчэ чатыры з паловай тысячы гадоў назад. Хакейнымі паядынкамі захапляліся і старажытныя індзейцы. Сведчаннем гэтаму з’яўляюцца фрэскі, якія экспануюцца ў Нацыянальным антрапалагічным музеі Мехіка. На іх выяўлены спартсмены, якія гуляюць у невялікі шар сагнутымі палкамі. Некаторыя крыніцы сцвярджаюць, што нараджэнне хакея з шайбай звязана з жыццём індзейцаў крайняй поўначы Амерыкі. У аналагічныя ж гульні ў Еўропе гулялі ўжо ў XVI ст. Галандцы, напрыклад, лічаць, што менавіта іх краіна з’яўляецца радзімай хакея.

Калі ж звярнуцца да моваведаў, то яны паведамяць, што слова «хакей» – французскага паходжання. «Хокэ» – так на французскай мове гучыць назва посаха пастухоў з загнутай ручкай.

Бачыш, як лёгка заблытацца ў пошуках заснавальнікаў любімай гульні (А. Ісаеў).

Практыкаванне 56

1. П’ер дэ Кубертэн. 2. Франц Бекенбаўэр. 3. Хуан Антоніа Самаранч. 4. Уле-Эйнар Б’ёрндален. 5. Кененіс Бікеле. 6. Мухамед Алі. 7. Пеле. 8. Уэйн Грэцкі. 9. Караліна Клюфт. 10. Майкл Фэлпс.

Практыкаванне 93

1) Можа, хтосьці здзівіцца, але ж ганяць шайбу па лёдзе прадстаўніцы прыгожага полу пачалі ўжо даўно – у 1889 годзе, вядома ж, у Канадзе. Першымі дамамі, якія сур’ёзна ўзяліся за клюшкі, былі жонка і дочкі знакамітага спадара Стэнлі. Праўда, прафесійныя жаночыя каманды з’явіліся значна пазней, а першы міжнародны турнір адбыўся толькі ў 1987 годзе.

2) У якасці пакрыцця беларуская каманда выбрала хард, таму матчы чакаюцца хуткімі і, спадзяёмся, стануць пераможнымі для нашай каманды.

3) Страх быў, напэўна, толькі ў дзяцінстве, а калі ты ўсё жыццё гэтым займаешся, то атрымліваеш ад спуску са схілу толькі задавальненне (з інтэрв'ю з Марынай Шканавай).

4) Самы прыгожы і, напэўна, самы вытанчаны від воднага спорту, у якім разам сплецены гімнастычныя практыкаванні, танцавальныя рухі і нават балетныя трукі, сабраў у Палацы воднага спорту неабыякавых да атлетычнай прыгажосці.

5) Бясспрэчна, самай яркай падзеяй Алімпійскіх гульняў 2016 года для ўсіх беларусаў стала выступленне батутыста Уладзіслава Ганчарова, які прынёс у скарбонку краіны адзіную залатую ўзнагароду. У фінальным скачку ён абыграў самых прынцыповых сапернікаў – кітайцаў – і ўпершыню ў гісторыі беларускага спорту заваяваў алімпійскі медаль у гэтым відзе праграмы.

6) Стаўшы часткай легенды, Канстанцін Шаравараў застаў залаты час мінскага клуба са СКА, выйграў самыя прэстыжныя тытулы, а акрамя гэтага са зборнай Савецкага Саюза заваяваў алімпійскае золата ў Сеуле.

7) У нашай дружыны ў нядзельны вечар не атрымлівалася нічога: раз-пораз правальвалася абарона, кідкі задняй лініі часта не даходзілі да мэты, не дапамагалі і галкіперы.

8) Дарэчы, у масавым гіравым спорце беларусы зараз найлепшыя ў свеце, ім належаць дасягненні ва ўсіх пяці намінацыях, якія прызнаны лонданскай штаб-кватэрай Кнігі рэкордаў Гінеса.

9) Пакуль я задаволеная той рабочай атмасферай якая склалася ў калектыве. Усе дзяўчаты працуюць з поўнай самааддачай, і гэта не можа не радаваць. Трэнерскі штаб у сваю чаргу стараецца разнастаіць трэніровачны працэс, зрабіць яго максімальна насычаным і цікавым. Робім акцэнт на тым, каб звыклая манатонная і цяжкая агульная фізічная падрыхтоўка праходзіла не толькі інтэнсіўна, але і ўключала ў сябе шмат новых развіваючых практыкаванняў, – пракаменціравала Наталля Трафімава.

10) У свае 19 Мікіта Цыркун здабыў пуцёўку на Гульні і ўвайшоў у 30 самых лепшых віндсёрфінгістаў свету, што зусім нядрэнна для прадстаўніка краіны, якая не мае выхаду да мора. У дзяцінстве хлопец сур'ёзна захапляўся шахматамі, адчуваў цягу да дакладных навук, а цяпер ён скарае хвалі.

Практыкаванне 94

Дзясяткі разоў Вадзік чуў гэтую музыку, і кожны раз, калі яна гучала (выходзіў ён на поле ці не), яго бралі дрыжыкі. У футбольным маршы ён, здаецца, бачыў імклівыя рыўкі ігракоў, акрабатычныя скачкі варатароў, пругкі лёт мяча… А яшчэ ў гэтых акордах яму чулася радасць перамогі і светлая надзея. Не раз у шумлівай кампаніі ён бачыў, як сціхалі, пачуўшы з рэпрадуктара гукі марша, здаровыя дзецюкі і важныя мужы супакойвалі другіх: «Ціха! Дайце паслухаць!»

Марш запоўніў чашу стадыёна, ацішыў гул балельшчыкаў. Каманды выбягалі ў цэнтр, выстройваліся з двух бакоў суддзяў.

Апошнія акорды марша, здаецца, заклікалі да барацьбы, барацьбы сумленнай і цяжкай, барацьбы да апошніх сіл…

Вадзік зірнуў на поле: ігракі прывітальна памахалі балельшчыкам, разышліся на свае палавіны. Суддзя паставіў мяч на цэнтр, зірнуў на секундамер, кінуў погляд на аднаго капітана каманды, затым на другога – тыя паднялі правыя рукі ўверх: усё гатова, можна пачынаць.

Над ціхім стадыёнам рэзка прагучаў судзейскі свісток (А. Камароўскі).

Практыкаванне 122

1) Каманды пачалі гульню асцярожна, *з аглядкай*. 2) У пачатку гульні трэнеры не спяшаюцца выяўляць свае намеры, *адкрываць свае карты*. 3) У час спаборніцтваў па

мастацкай гімнастыцы гледачы *не адрываюць вачэй* ад памоста. 4) Кідок з-за трохметровай лініі стаў *заключным акордам* гэтай гульні. 5) Трэнер выпусціў на пляцоўку самых моцных нападаючых, сапраўдную *цяжкую артылерыю*. 6) Гэты спецыліст стаў сапраўдным *хросным бацькам* для многіх маладых спартсменаў. 7) У час спаборніцтваў па лёгкай атлетыцы ў гледачоў проста *вочы разбягаюцца* ад значнай колькасці падзей. 8) Пасля стартавага стрэлу спрынтары пабеглі *з усіх ног*. 9) На пляцоўцы ўзнікаюць сутычкі, *атмасфера* на матчы *накаляецца*. 10) Ён удзельнік некалькіх алімпіяд і чэмпіянатаў свету, можна сказаць, сапраўдны *стрэляны верабей*.